

OBC ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

2019_2020

NÚM.
12

**FESTIVAL
BEETHOVEN250 III
EL TRIPLE CONCERT**

6, 7 i 8 | FEBRER 2020
SALA 1 PAU CASALS



L'AUDITORI auditori.cat
obc.cat

L'OBC va ser fundada per l'Ajuntament de Barcelona el 1944, consolidant el projecte de l'Orquestra Pau Casals (1920-1937) que la Guerra Civil va interrompre. Avui dia, oberta al món, compromesa amb la societat i mantenint el seu esperit original, té especial cura dels nostres artistes i del nostre patrimoni i té com a missió divulgar la música simfònica principalment des del segle XIX a la creació actual. Té la seu a L'Auditori, on interpreta 24 programes de temporada a més d'altres concerts que acosten la música d'orquestra a la ciutadania. També es presenta a llocs emblemàtics com la Plaça de la Catedral, la platja de la Barceloneta o la Sagrada Família i ha realitzat gires per Europa, Àsia i els EUA, actuant a sales com Musikverein, Wiener Konzerthaus, Concertgebouw, Royal Albert Hall, Kennedy Center o Carnegie Hall. El primer director titular va ser Eduard Toldrà, i actualment ho és Kazushi Ono. Altres titulars han estat Rafael Ferrer, Antoni Ros Marbà, Salvador Mas, Franz-Paul Decker, Luis Antonio García Navarro, Lawrence Foster, Ernest Martínez Izquierdo, Pablo González i Eiji Oue. També ha estat dirigida per Sergiu Celibidache, Valeri Gergiev, Christopher Hogwood, Elisha Inbal, Kent Nagano, Simone Young, Emmanuel Krivine, Jesús López Cobos, Marc Minkowski, Michel Plasson, Mstislav Rostropòvitx o Leonard Slatkin i entre els solistes convidats destaquen Lang Lang, Janine Jansen, Daniel Barenboim, Anne-Sophie Mutter, Isaac Stern, Radu Lupu, Frank Peter Zimmermann, Arcadi Volodos, Plácido Domingo, Montserrat Caballé, Teresa Berganza, Alicia de Larrocha, Pinchas Zukerman, Martha Argerich, Joshua Bell, Viktoria Mullova...

PRIMERS VIOLINS Vlad Stanculeasa, concertino / Cristian Chivu, concertino associat / Raül García, assistent concertino / María José Aznar / Sarah Bels / Walter Ebenberger / Clàudia Farrés / Ana Isabel Galán / Natalia Mediavilla / Katia Novell / María Pilar Pérez / Anca Ratiu / Jordi Salicrú / Ariana Oroño* / Gabriel Graells* / Sei Morishima* / Oleksandr Sora* / Yulia Tsuranova* **SEGONS VIOLINS** Alexandra Presaizen solista / Nina Heidenreich* solista convidada / Emil Bolozan assistent / María José Balaguer / Jana Brauning / Patricia Bronisz / Mireia Llorens / Melita Murgea / Antoni Peña / Josep Maria Plana / Robert Tomàs / Paula Banciu* / Andrea Duca* / Sergii Maiboroda* / Elitsa Yancheva* **VIOLES** Mateusz Stasto* solista invitat / Josephine Fitzpatrick assistent / David Derrico / Franck Heudiard / Christine de Lacoste / Sophie Lasnet / Michel Millet / Miquel Serrahima / Jennifer Stahl / Andreas Süssmayr / Irene Argüello* / Peter Bucknell* / Albert Romero* **VIOLONCELS** José Mor, solista / Olga Manescu, assistent / Núria Calvo / Lourdes Duñó / Vincent Ellegiers / Jean-Baptiste Texier / Daniel Claret* / Amaia Ruano* **CONTRABAIXOS** Christoph Rahn solista / Dmitri Smyshlyaev assistent / Jonathan Camps / Apostol Kosev / Josep Mensa / Matthew Nelson / Albert Prat **FLAUTES** Beatriz Cambrils / Christian Farroni assistent / Ricardo Borrull flautí / **OBOÈS** Disa English solista José Juan Pardo / Dolors Chiralt assistent / Molly Judson corn anglès **CLARINETS** Larry Passin solista / Francesc Navarro / Josep Fuster assistent i clarinet en mi b / Alfons Reverté, clarinet baix **FAGOTS** Silvia Coricelli solista / Noé Cantú / Thomas Greaves, assistent / Slawomir Krysmalski contrafagot **TROMPES** Juan Manuel Gómez solista / Joan Aragó / David Bonet / Juan Conrado García assistent solista / Alma María García* **TROMPETES** Mireia Farrés solista / Adrián Moscardó / Angel Serrano assistent / Jesús Cabanillas* / Andreu Moros* / **TROMBONS** Eusebio Sáez solista / Vicent Pérez / Gaspar Montesinos assistent / Raul García trombó baix **TUBA** Daniel Martínez* solista **PERCUSSIÓ** Joan Marc Pino assistent / Juan Francisco Ruiz / Ignasi Vila **ARPA** Magdalena Barrera solista / Marta Jarne* **ENCARREGAT D'ORQUESTRA** Walter Ebenberger **RESPONSABLE DE DOCUMENTACIÓ MUSICAL** Begoña Pérez **RESPONSABLE TÈCNIC** Ignasi Valero **PERSONAL D'ESCENA** Joan Luis / Luis Hernández*

NÚM. 12

FEBRER 2020

FESTIVAL BEETHOVEN250 III
EL TRIPLE CONCERT

Dijous 6 | 20 h
Divendres 7 | 20 h
Dissabte 8 | 19 h

PROGRAMA

Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya

Kazushi Ono director · **Joan Enric Lluna** clarinet

Guy Braunstein violí · **Alisa Weilerstein** violoncel · **Inon Barnatan** piano

MAURICIO SOTELO

Madrid 1961

L'angelo necessario per a clarinet i orquestra (2018) (1a audició) 15'

Joan Enric Lluna, clarinet

LUDWIG VAN BEETHOVEN

Bonn, Alemanya 1770 - Viena 1827

Sinfonia núm. 4 en Si bemoll major, op. 60 (1806) 32'

Adagio - Allegro vivace

Adagio

Allegro molto e vivace

Allegro ma non troppo

PAUSA

20'

LUDWIG VAN BEETHOVEN

Concert per a violí, violoncel i piano, op. 56 (1803-1804) 34'

Allegro

Largo

Rondo alla polacca

Guy Braunstein, violí

Alisa Weilerstein, violoncel

Inon Barnatan, piano



Agraïrem que apagueu els mòbils, desactiveu les alarmes sonores i contingueu els estossecs. Un mocador redueix notablement el soroll.

Concert presentat per

LA VANGUARDIA

L'Auditori és un consorci de



Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Mitjans patrocinadors



el Periódico

CATALUNYA
RÀDIO



El temps i la durada del concert són aproximats



Comenta aquest concert amb #auditori #obc

per **Josep Maria Vilar**

L'angelo necessario, de Mauricio Sotelo, és una obra per a clarinet i orquestra que s'inspira en la *Quarta simfonia* de Beethoven i que constitueix un «homenatge de gratitud» –en paraules de l'autor– a l'eminent filòsof, escriptor i polític italià d'esquerres Massimo Cacciari (Venècia, 1944), autor, entre altres, del llibre del qual manlleua el títol aquesta peça. L'obra es va estrenar el 6 de gener d'aquest any al Théâtre de la Monnaie de Brusselles, que la hi havia encarregat. Aquesta és la primera vegada que s'interpreta a l'Estat espanyol.

La resta del programa la integren dues obres de Beethoven: la *Quarta simfonia* (1806) i el *Triple concert* (1804).

La *Quarta simfonia* és la menys interpretada de Beethoven, i no hi ha dubte que queda a l'ombra de les dues que l'envolten, numèricament. Sens dubte, estèticament i formalment, resulta més propera a les dues primeres i, podríem dir, amb un peu al segle anterior. De totes maneres, no podem oblidar que l'autor, ja des d'aquell acord inicial de la *Primera simfonia*, entén cada una de les seves simfonies com un repte en el qual vol oferir novetats al seu públic. I aquesta no n'és una excepció.

Sembla que va ser a l'estiu del 1806 quan Beethoven va visitar el castell del comte d'Oppersdorff –un entusiasta de la seva *Segona simfonia* i de la música de Haydn–, i aquest li hauria encarregat que compongués una nova simfonia. Beethoven hauria decidit d'escriure-la amb un esperit proper a Haydn, de qui, d'altra banda, havia rebut classes de composició. Aquesta vinculació estilística és visible, sobretot, a la introducció lenta, molt en l'estil de les darreres simfonies de Haydn, que recorda especialment la de la número 102 i que desemboca en un *Allegro* amb estructura de sonata que deixa enrere immediatament totes les foscors de la introducció. Igualment haydnià és l'esperit que respira el *Finale*. Entremig, un segon moviment que manté tota la força d'una música sempre dirigida cap endavant, malgrat la tendresa pròpia de l'*Adagio*, i un tercer moviment en l'esperit de l'*Scherzo* –tot i que el títol no ho recull– que fa sonar dues vegades el trio, cosa que li dona cinc seccions en lloc de les tres habituals. Malgrat aquesta referència a Haydn, però, es tracta d'una obra totalment beethoveniana, dotada d'aquell impuls imparable que constitueix una de les empremtes indiscutibles del seu estil personal, de manera que, tot i semblar menor comparada amb les seves veïnes, no deixa de ser l'obra d'un geni. L'obra es va estrenar l'any següent a Viena, al palau del príncep Lobkowitz, i va ser publicada el 1808.

Igualment dedicat al príncep Lobkowitz és el *Concert per a piano, violí, violoncel i orquestra*. Beethoven hi va treballar l'any 1803, el va enviar al seu editor l'any següent, no el va publicar fins al 1807, i es va estrenar el 1808.

Des de les darreres dècades del segle XVIII, el trio format per piano, violí i violoncel –no sempre en aquest ordre jeràrquic– havia ocupat un lloc destacat en el panorama de la música de cambra centreeuropea, la que de manera més clara marcava els cànons de l'anomenat *classicisme*. Semblantment, al llarg de les dècades anteriors a la composició d'aquesta obra –i a França fins força més enllà–, la tradició dels concerts per a diversos instruments solistes i orquestra havia estat ben viva, no pas sota el nom de *concerts*, sinó de *simfonies concertants*. Així i tot, aquesta és l'única obra al catàleg de Beethoven escrita per a diversos instruments solistes i orquestra. És fàcil entendre que les parts de violoncel i de violí tinguin grans exigències tècniques, mentre que la de piano és molt més senzilla, si tenim en compte que aquest rol estava destinat a l'arxiduc Rodolf, que en aquells moments era alumne de piano del mateix Beethoven i a qui havia d'impartir dues hores diàries de classe –quin model didàctic tan diferent de l'actual!–, cosa que sovint deixava el compositor a penes sense ànims per treballar en les seves composicions. L'obra respon a totes les estructures formals previstes en el gènere. El primer moviment, de caràcter ràpid, s'estructura sobre la base del patró de la sonata, amb dues zones ben contrastades en què els temes principals són exposats per l'orquestra abans de ser represos pels instruments, que els reinterpreten a voltes individualment, a voltes alternant els instruments de corda amb el piano. Al segon moviment, lent, són el violí i el violoncel els principals responsables del lirisme que s'hi desprèn. Després d'una modulació en mode menor, es retorna a la tonalitat major inicial i de seguida s'inicia la transició, que mena, sense interrupció, al moviment final, de manera que aquest *Largo* acaba funcionant, o gairebé, com una introducció del darrer, un *Rondo alla polacca*. La utilització del rondó havia arribat al sùmmum a la dècada del 1880, però es mantenia com una estructura que permetia donar forma a la lleugeresa que es demanava sovint al darrer temps, encara més sí, a més, es combinava amb un ritme viu com aquest, d'origen polonès.

L'ANGELO NECESARIO

per **Mauricio Sotelo**

«L'elecció de la quarta simfonia com a espai d'inspiració per a la meva obra té un component afectiu –ja que és una de les meves simfonies preferides i també una de les que més vaig estudiar durant la meva joventut a Viena, a la classe de direcció–, i també un element analític que, com a compositor, sempre m'ha fascinat. Es tracta de la manera com Beethoven teixeix, ja des dels primers compassos, matèria harmònica, estructura formal i univers expressiu afectiu. I aquí, hi he d'assenyalar la figuració de la línia de la introducció en Bb menor amb el salt a sisena menor (Bb-Gb) en el cinquè compàs –amb la indicació de *crescendo* i *diminuendo (messa di voce)* sobre la nota Gb, *altamente espressivo*–, així com la *tonale Rückung*, reversió tonal, sobre Si natural –B/H– Do bemoll, que diferencia el segon grup de la introducció del primer –aquí podem parlar, sens dubte, de la segona napolitana–, l'aparició en *pianissimo* de l'acord de La major en el compàs 34 i la posterior 'erupció' en *fortissimo* de l'acord de Fa major –com a dominant de Sib major–, en el qual ja introdueix una escala ascendent *Schleife*, potent impuls característic de l'inici del tema de l'*Allegro vivace*. Tots aquests elements són presents en el disseny de la línia melòdica que, en la veu del clarinet solista, obre la nostra obra *L'angelo necessario* –la qual, he d'aclarir, neix en la meva ment com un somni, com una veu ja cantada en el meu interior–, així com en l'estructura formal i en el desenvolupament compositiu posterior. Tots aquests components s'aniran organitzant o revelant durant el temps de la composició com una intuïció. “La verità si dá semplicemente, aplós, non mediata dalla nostra facultà di rappresentare, ma come d'un colpo intuita” (La veritat es dona simplement, sense la mediació de la nostra facultat de representació, sinó como una intuïció sobtada), escriu el filòsof italià Massimo Cacciari en un potent i revelador assaig publicat al febrer de 1986 per Adelphi Edizioni, el títol del qual manllevo per a l'obra que escoltarem avui. “Si potrebbe dire che intuizione analogico-simbolica dell'universo [...] e musica polifonica costituiscono i nomi di un único Principio” (Es podria dir que la intuïció analogicosimbòlica de l'univers [...] i la música polifònica constitueixen els noms d'un principi únic), es llegeix també en una altra de les seves pàgines. La nostra composició és, sens dubte, una ofrena a Beethoven, un personatge que m'ha acompanyat tota la vida des que era un nen –com quan, en moments d'entreson, creia sentir respirar el pòster que hi havia en una de les parets de la meva habitació– i també un homenatge de gratitud a la figura del filòsof Cacciari.»



KAZUSHI ONO

Director titular de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya
 Director Musical de la Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra
 Director Artístic del New National Theatre Tokyo

El seu domini absolut de la música i la seva consolidada reputació en l'àmbit operístic l'han portat a ser convidat per cèlebres formacions de tot el món, com la Hallé de Manchester, la BBC, l'Orquestra de París o la Simfònica de Houston, entre d'altres. Va ser director musical del Teatre Reial de la Monnaie amb un gran èxit, i del 2008 al 2017 va dirigir l'Òpera Nacional de Lió.

Ha estat recentment guardonat pel Ministeri de Cultura francès com a Oficial de les Arts i de les Lletres, títol que se suma al prestigiós Asahi Prize que va rebre al gener del 2015 per la seva contribució a la societat japonesa. Com a membre del comitè cultural dels Jocs Olímpics de 2020, l'estiu del 2019, Ono va presentar *Turandot* amb Àlex Ollé i l'OBC, en una gira pel Japó.

El seu estil interpretatiu, tranquil i pausat, transmet una saviesa nodrida per la seva passió inesgotable de fer música i explorar-la.

Gràcies a les empreses que donen suport
 al mestre Kazushi Ono





ALISA WEILERSTEIN

Guardonada amb el Premi Martin E. Segal 2008 del Lincoln Center i el Premi Leonard Bernstein 2006, la violoncel·lista nord-americana es caracteritza pel seu virtuosisme natural i la seva intensitat i sensitivitat interpretatives. Es va graduar a l'Institut de Música de Cleveland i a la Universitat de Columbia. El 2010 va ser convidada per Daniel Barenboim i la Filharmònica de Berlín per interpretar el *Concert d'Elgar a Oxford* i, l'any anterior, va participar en un concert a la Casa Blanca per al president i la senyora Obama.

Al llarg d'aquesta temporada, destaquen els concerts que oferirà amb importants orquestres dels Estats Units. A més, actuarà amb la Simfònica NHK de Tòquio i amb l'Orquestra Simfònica de Londres. Oferirà recitals en solitari a Califòrnia, Barcelona, Manchester i, juntament amb el pianista Inon Barnatan, actuarà al Wigmore Hall de Londres, a la Sala Verdi de Milà i al Concertgebouw d'Amsterdam. Per celebrar els 250 anys del naixement de Beethoven, tornarà a unir-se amb Barnatan per interpretar les cinc sonates del compositor en una gira pels Estats Units.

Destaca l'enregistrament dels concerts per a violoncel d'Elgar i E. Carter amb D. Barenboim i l'orquestra Staatskapelle Berlin, disc que va ser nomenat Gravació de l'any 2013 per la BBC Music, i el *Concert per a violoncel* de Dvořák amb la Filharmònica Txeca, treball que va encapçalar la llista nord-americana. Properament, es publicarà la gravació del concert amb A. Gilbert, S. Jackiw, Barnatan i l'Academy of Saint Martin in the Fields amb el segell Pentatone.

Fervent defensora de la nova música, ha treballat amb O. Golijov i M. Pintscher, i ha estrenat obres de L. Auerbach i J. Hallman.



fotografia © Ofer Plesser

GUY BRAUNSTEIN

Va començar a actuar com a solista internacional i músic de cambra des de molt jove i, a partir de llavors, ha actuat amb les orquestres més prestigioses del món, com ara la Simfònica de Boston, la Filharmònica de Berlín, la Filharmònica d'Israel o l'Orquestra Tonhalle de Zuric. Com a solista, ha col·laborat amb directors com Sir S. Rattle, Z. Mehta, D. Barenboim, S. Bychkov, C. Abbado i A. Nelsons, i en música de cambra, ha realitzat projectes amb artistes com Y. Bronfman, Y. Wang, L. Lang, M. Pollini o M. Argerich.

L'any 2000 va ser nomenat concertino de la Filharmònica de Berlín, càrrec que va exercir durant dotze anys, per després continuar la seva carrera en solitari. En l'última dècada, ha treballat intensament com a director, i sota la seva batuta han actuat solistes com M. Kožená, D. Barenboim o R. Lupu. Actualment, és director artístic del Festival "clasclas" de Galícia i toca un violí excepcional construït el 1679 per F. Roggieri.



fotografia © Marco Borggreve

INON BARNATAN

Nascut a Tel Aviv el 1979, va estudiar a la Royal Academy of Music de Londres i va rebre tant la beca professional Avery Fisher com el premi Martin E. Segal atorgat pel Lincoln Center. El 2019, es va estrenar com a director musical del festival La Jolla Music Society de Califòrnia.

Entre els esdeveniments més destacats de la temporada 2019-2020, hi ha estrenes amb l'Orquestra Simfònica de Tenerife, la Tiroler Landestheater und Orchester, les Filharmòniques de Stuttgart, d'Estocolm i la de Dresden i l'Orquestra Simfònica de Tòquio, així com actuacions amb importants orquestres dels Estats Units. Debutarà com a solista al Carnegie Hall, tornarà a l'Alice Tully Hall amb la Chamber Music Society del Lincoln Center i col·laborarà de nou amb la violoncel·lista Alisa Weilerstein.

La propera temporada publicarà dos volums amb els concerts complets per a piano de Beethoven, que ha enregistrat per a Pentatone amb Alan Gilbert i l'Academy of Saint Martin in the Fields de Londres.



JOAN ENRIC LLUNA

És un músic polifacètic que compagina la seva tasca de clarinetista amb la direcció d'orquestra. Ha treballat al capdavant d'orquestres com la Luzerne Festival Strings, la Manchester Camerata, l'Orquestra de la Comunitat Valenciana, la Covent Garden Chamber Orchestra, la Kensington Chamber Orchestra de Londres, l'Orquestra de València, la Real Filharmonía de Galícia, la Filharmònica de Màlaga o la Scottish Chamber Orchestra.

Com a solista ha actuat sota la direcció de mestres com Zubin Mehta, Gianandrea Noseda, Juanjo Mena i Neville Marriner, i en conjunts de cambra com ara els quartets Brodsky, Tokio i Alexander, o amb solistes com Lluís Claret, Tasmin Little i Josep Colom.


És primer clarinet de l'Orquestra de la Comunitat Valenciana del Palau de les Arts Reina Sofía de València i de l'Orquestra de Cadaqués, de la que n'és cofundador. És l'impulsor i el director del grup de cambra Moonwinds, i des de l'any 2009, dirigeix el Festival Internacional Residències de Música de Cambra de Godella, València.

Ha interpretat i estrenat concerts de compositors com Sir John Tavener, J. Guinjoan, César Cano, Jesús Torres, Paul Barker o Sánchez Verdú, i nombroses obres de cambra de compositors com J. Torres, I. Zebeljan, P. Barker, D. Del Puerto o H. Khoury. Recentment, ha estrenat, també, concerts escrits per ser interpretats com a director-solista d'Isidora Zebeljan i Jesús Torres.

QUE NO PARI LA MÚSICA!


Segueix gaudint de la música després del concert. Et proposem enregistraments de referència i llistes de reproducció imprescindibles.

Ludwig van Beethoven: *Triple Concert*

 Quatre dels talents musicals més grans del segle XX s'uneixen per enregistrar una de les obres més colossals del catàleg beethovenià. El violinista David Oistrakh, el violoncel·lista Mstislav Rostropovich i el pianista Sviatoslav Richter es posen a les ordres de Herbert von Karajan acompanyats de la Filharmònica de Berlín en un disc que és avui llegendari.

D. Oistrakh, M. Rostropovich, S. Richter, Berliner Philharmoniker, H. von Karajan, Warner Classics

Ludwig van Beethoven: *Simfonia núm. 4*

 El recentment desaparegut Mariss Jansons dirigeix aquesta fabulosa versió de la Quarta (i també de la Cinquena) de Beethoven al capdavant de l'Orquestra de la Ràdio de Baviera, conjunt amb el qual hauria d'haver visitat L'Auditori fa unes setmanes. Aquest enregistrament està fet en directe al Suntory Hall de Tòquio, una de les sales per les que va passar l'OBC durant la seva darrera gira al Japó l'estiu passat.

Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, M. Jansons, BR Klassik



Escolta la *playlist* d'aquest concert:



EL MUSEU DE LA MÚSICA ET DESCOBREIX...

Àngels i dimonis

En la iconografia musical dels segles XVII i XVIII són molt habituals els àngels músics, d'aspecte adult, vestits amb robes sumptuoses i de teixits delicats. En aquestes representacions hi conflueixen l'intens sentiment religiós i el gust per la sensualitat i l'exotisme propis de l'època. Al Museu trobem àngels representats en els propis instruments musicals, com la viola d'arc d'Ignacio Fleta amb un cap d'àngel, el clavicèmbal Fleischer o els gramòfons. El dimoni, en canvi, té un instrument molt concret en l'imaginari occidental: el violí, associat a la dansa i al virtuosisme romàntic, esdevé un instrument malèvol i inquietant. Per contrarestar-lo, unes claquetes o picacanya, amb la canya tallada en lluna vella el gener o febrer. Encara hi sou a temps!



barcelona.cat/museumusica

Més informació:



Entrada gratuïta per als abonats de l'OBC i amb l'entrada del concert de L'Auditori.

OBC ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

SIMONE YOUNG DIRIGEIX PERIANES

AMB SCHUBERT I BRAHMS

5, 6 i 7 MARÇ

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA I NACIONAL DE CATALUNYA
SIMONE YOUNG DIRECTORA | JAVIER PERIANES PIANO

L'AUDITORI
auditori.cat
obc.cat

L'Auditori és un consorci de



Mitjans patrocinadors



Entrades a la venda a partir de **12€**